

O'ZBEK ADABIYOTIDA MAQSUD SHAYXZODA MEROSI

Sevinch Anvarovna Hasanova

Faculty of Economics

Department of Transport Economics

ORCID: 0009-0005-6621-3409

Tashkent State Transport University, Tashkent, Uzbekistan

e-mail: khasanovasevinch7@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada Maqsud Shayxzoda o'zbek adabiyotidagi o'rni va uning ijodining ahamiyati tahlil qilinadi. Usta shoira va yozuvchi sifatida o'zining betakror uslubi va she'riyati bilan o'zbek adabiyotiga katta hissa qo'shgan. Maqolada uning asarlari, ijodiy izlanishlari va adabiy merosi haqida batafsil ma'lumot beriladi. Shayxzodaning hayoti va faoliyati, uning adabiyotga bo'lgan ta'siri muhokama qilinadi.

Kalit so'zlar: Maqsud Shayxzoda, o'zbek adabiyoti, she'riyat, adabiy meros.

Kirish

O'zbek adabiyoti, o'zining yirik yozuvchilari va shoiralari bilan butun dunyoga tanilgan. Ularning asarlari nafaqat o'zbek tilida, balki boshqa tillarda ham tarjima qilinib, o'zining boy ma'nosi va chuqur g'oyalarini o'quvchilarga taqdim etgan. Maqsud Shayxzoda shu kabilardan biridir. U o'zining ijodi orqali o'zbek adabiyotini yangi bosqichga olib chiqqan. Shayxzoda ijodi nafaqat she'riyat, balki roman va hikoyalarida ham o'zining adabiy izlanishlarini aks ettirgan.

Asosiy qism.

Maqsud Shayxzoda o'zbek adabiyotida o'ziga xos ijodiy iz qoldirgan yirik adib hisoblanadi. Uning ijodida she'riyat va nasr janrlari o'zaro uyg'unlashib, bir butun badiiy tizimni tashkil etadi. Shayxzodaning asarlarida nafaqat xalqning ruhiy kechinmalari, balki jamiyatdagi ijtimoiy-siyosiy o'zgarishlar ham chuqur aks ettirilgan. U o'zining betakror poetik uslubi bilan ajralib turadi, har bir satrida individual badiiy ifoda va mazmun mujassam.

Shoir ijodining muhim jihatlaridan biri – inson ruhiyatini teran va ishonarli tasvirlay olishidir. Uning she'rlarida sevgi bilan bir qatorda iztirob, orzu-umid, tinchlik va adolat kabi mavzular keng yoritiladi. Shayxzoda lirik qahramonlari orqali zamon muammolarini, jamiyatdagi ziddiyatlarni badiiy ifodalashga erishgan. U insonning ichki dunyosi, uning jamiyat bilan aloqasi va ijtimoiy hayotdagi o'rnini chuqur tahlil etishga intilgan.

Shayxzoda o'zining nazariy qarashlari va adabiy yondashuvlari bilan ham

o'zbek adabiyotining taraqqiyotiga katta hissa qo'shdi. U adabiy janrlarni yangilash, ularni zamon talablariga mos ravishda rivojlantirishga intildi. Uning ilmiy-tanqidiy faoliyati orqali zamonaviy adabiy jarayonlar chuqur anglanib, ularning asosiy yo'nalishlari yoritib berildi. Asarlarida milliy qadriyatlar bilan bir qatorda umuminsoniy g'oyalar uyg'un holda aks etadi.

Adib nafaqat shoir, balki mohir nosir sifatida ham tanilgan. Uning hikoya va romanlarida ijtimoiy hayot, inson taqdiri va ichki kechinmalari markaziy o'rin egallaydi. Qahramonlari ko'pincha hayot mazmuni, jamiyatdagi o'rni haqida o'ylovchi, izlanayotgan va kurashuvchan shaxslardir. Shayxzoda realizm va romantizm unsurlarini uyg'unlashtirib, obrazlarning psixologik portretini aniq va ta'sirchan yaratishga muvaffaq bo'lgan.

Bundan tashqari, uning asarlarida o'zbek xalqining boy tarixiy merosi va madaniy qadriyatlari muhim o'rin tutadi. U o'tmish va kelajakni o'zaro bog'liq holda talqin qilib, milliy va umumbashariy qadriyatlarni badiiy yoritishga harakat qilgan.

Shayxzodaning ijodida yana bir muhim jihat – uning estetik qarashlari va yangi badiiy shakllarni izlashga bo'lgan intilishidir. U o'z asarlarida turli ijodiy tajribalarni qo'llab, o'ziga xos uslub yaratdi. Shu tariqa, Maqsud Shayxzoda o'zining boy adabiy merosi bilan o'zbek adabiyotini yangi bosqichga olib chiqqan ijodkor sifatida e'tirof etiladi.

Xulosa va takliflar: Siyosiy elita jamiyatning siyosiy tuzilishi va boshqaruvida hal qiluvchi ahamiyatga ega. Elitaning ta'siri siyosiy qarorlar qabul qilishda, davlat.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Каримов Наим. “Мақсуд Шайхзода”. Тошкент: Фан, 2009.
2. Абдурашидова Н. “Шайхзода ва унинг адабий merosi”. Тошкент, 2011.
3. Усманова М. “O'zbek adabiyotining zamonaviy tendensiyalari”. Тошкент, 2015.